

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x 55 mm po K 1-50. Uradni razglas, poslano ter notice isti prostor K 2.- Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 288, za pol leta K 144, za četrt leto K 72, za mesec K 24. Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Ustava sprejeta.

223 glasov za ustavo in le 35 proti ustavi. — Socijalni demokrati so glasovali proti ustavi.

Pašiču se je posrečilo, da je napravil ustavo po dolgotrajnih razpravah ter političnih in gospodarskih kupcijah na Vidov dan ob tri četrt na dvanajsto uro popoldne pod streho. Tudi z ljubljanskega grada so ta Pašičev uspeh naznanili ob pol petih popoldne s stoicnim strelom. Opozicionalne stranke, ki so bile ob glasovanju navzoče, so podale pred glasovanjem svoje izjave, in sicer zemljoradniški klub, socijalni demokrati, republikanci in oba narodna socijalista, ki so vsi, kljub temu da bodo glasovali proti ustavi, podali izjavo za edinstveno državo. Dva poslancev zemljoradniške stranke sta proti sklepu kluba glasovala za ustavo.

Poslanec s. Ebin Kristan je izjavil v jedru v imenu socialno-demokratskega kluba, kjer pravi, da mora socialno - demokratska stranka ostati v opoziciji proti ustavi, ki služi kapitalističnemu režimu in ki ga utrjuje. Govornik lojalno priznava, da je socialnim demokratom in drugim opozicionalnim strankam v ustavodajni skupščini uspelo doseči nekaj uspehov. Reakcionarne stranke so s svojim delom povzročile, da je ustava popolnoma reakcionarna. Govornik pravi, da bo njegov klub glasoval proti vladnemu načrtu ustave, ker se z njegovimi najvažnejšimi točkami ne more strinjati. Glasovanje njegovega kluba se ne sme na kakršenkoli način izrabljati v zmišlu, ki ga nima. Pridržuje si pravico, da se njegov klub še nadalje bori za izpremembo ustave v zmišlu strankinega programa in ne dopušča, da bi se glasovanje njegovega kluba smatralo kot demonstracijo proti narodnemu edinstvu. Stranka ponovno svečano naglašuje, da je že dostikrat jasno izjavila, da je edinstvo naroda in države prvi pogoj za dosego naših velikih ciljev. Radi tega je stranka pripravljena, braniti edinstvo naroda in države proti vsem napadom in spletkam s katerokoli strani.

Država SHS ima torej ustavo, na katero je včeraj prisegel regent v imenu kralja, popoldne so prisegli tudi poslanci. Sprejeto ustavo, dasi je silno pomankljiva v našem socijalističnem in tudi v splošno demokratičnem zmišlu, je ustvarjena podlaga za nadaljnje delo in razvoj, o katerem bo socijalistični proletarijat odločeval, kolikor bo složen in organiziran.

Značilna zadnje tedne v konstituantni je udeležba poslancev pri se-

nutku, ko je bila vlada najbolj v zadregi za ustavo in pripravljena še za vse večje koncesije v socijalnem in demokratičnem pogledu. Ob tej priliki se je pokazala v pravi nagoti vsa neresna opozicionalna politika strank v konstituantni, ki so pobegnile iz konstituante le iz gole oportunitete, tako da so ostali edino socijalni demokrati resna in stvarna opozicija prej in do zadnjega, dočim so druge stranke delale kupčije, druge zopet so se umaknile in s tem dejansko glašale sprejem ustave take kakršna je, ter očividno tudi zato, da po sprejetju ustave lahko zlezajo brez sramu Pašiču ali kakemu drugemu ministrskemu predsedniku pod krila. — Pri glasovanju o ustavi je manjkalo 130 poslancev — to je zaičja opozicija, ki je vsi slavospevi o odlični opoziciji ali pa zabavljanje na sprejeto ustavo prav nič ne zmanjšalo.

Gospoda je pa napravila drugače. Zadnje tedne razprave o ustavi je zapustila zbornico, to je v onem tre-

nutku, ko je bila vlada najbolj v zadregi za ustavo in pripravljena še za vse večje koncesije v socijalnem in demokratičnem pogledu. Ob tej priliki se je pokazala v pravi nagoti vsa neresna opozicionalna politika strank v konstituantni, ki so pobegnile iz konstituante le iz gole oportunitete, tako da so ostali edino socijalni demokrati resna in stvarna opozicija prej in do zadnjega, dočim so druge stranke delale kupčije, druge zopet so se umaknile in s tem dejansko glašale sprejem ustave take kakršna je, ter očividno tudi zato, da po sprejetju ustave lahko zlezajo brez sramu Pašiču ali kakemu drugemu ministrskemu predsedniku pod krila. — Pri glasovanju o ustavi je manjkalo 130 poslancev — to je zaičja opozicija, ki je vsi slavospevi o odlični opoziciji ali pa zabavljanje na sprejeto ustavo prav nič ne zmanjšalo.

glasovom vlade opozicija močna kakih 40 glasov. Takoj po sprejetju ustave, pravi, bo regent na ustavo prisegel in bo ustava razglašena. Ker je jutri Vidovdan hočejo vladne stranke ta dan vporabiti za svoj ustavni tam tam! Narod pa bo z mešanimi obškoki to ustavo sprejel in se bo začel pripravljati za nove bole za revizijo ustave in proti koruptni reakciji radikalcev, demokratov, Turkov in slovenskih samostojnih kmetov.

Kakor že znano, pripravlja vlada uredbo o zaščiti javnega reda in države. Ta uredba, ki pomeni v formalnem oziru, suspenzijo večine določb nove ustave, je vsebinsko nekaj tako nezasičanega, da se celo poštene demokrati, kakor dr. Rojc, proti njej bore. Da je za socijaliste naravnost izzivanje, to je več kot jasno. Vlada, ki zagreši zločin, bo doživela od strani leve opozicije boj, ki se bo moral prenesti iz parlamenta med narod. Najnezasičanejša je odredba § 15, ki prepoveduje štrajke in tista določba, ki prepoveduje celo n. pr. komunistično mišljenje!

Človek bi se smejal takim glupostim, ki spominjajo na Metternichove čase, če ne bi stvar bila sramotna za celo državo! Reči moramo, da nas bo sram priznati, da smo državljani Shshovski, če postane ta nameravana odredba kri in meso!

Socijalistični klub je s posebnim pismom opozoril Pašiča, da smatra izdajo nameravane odredbe za provokacijo. Tozadevno pismo vam objejedem v svrhu objave pošiljam. Če uredba izide v obliki, kakor je nameravana, bo socijalistični klub v zvezi z ostalimi opozicionalnimi

grupami z leve, o svoji nadaljnji taktiki proti vladi še sklepal.

V zadnjem dopisu omenjeni pogovori s komunisti se nadaljujejo. Komunisti so uvideli, da so na pogrešni poti, ker so odšli iz parlamenta in ugrizniti bodo morali v kisló la-bolko ter priti zopet nazaj, ako no-čejo, da jih bo reakcija pohodila.

Tu v Belgradu slišimo o naporih bivšega socijalista Prepeluha, da na pravi v naši stranki zmedo in zado-šti svojemu užaljenemu samoljub-ju in postane zopet politični voditelj kakršne koli grupe. Poskuša pri klerikalcih, pri nar. socijalcih, da bi prišel k njim, kjer ga bodo pač bolj častili, poskuša pa tudi z novo stranko. Ker g. Prepeluh ni več socijalist, kar sam izjavlja, razumejo tu vsi, da stranka za njegove eksperimente ne odgovarja in da se bo stranka njegovih napadov morala primerno braniti. Bolj se pač čudijo hrvaški in srbski naši prijatelji (centrumaši in Koračijanci), da se najdejo v naši stranki ljudje, stari somišljeniki, ki ne uvidevajo, da hoče nesocijalist Prepeluh v kalnem ribariti in ki ne znajo ločiti, da je delo proti stranki bistveno nekaj drugega, kakor opozicija v stranki.

In zavedati se moramo vsi slovenski socijalisti, da če hočemo ujednjenja s centrumaši in Koračijanci v eno veliko jugosl. soc. stranko, moramo z našimi drugovi Srbi in Hrvatji skupno nastopati proti separatistično - lažjavnomističnim prizadevanjem Prepeluhovcev. Kajti socijalist ne sme in ne more biti tak avtonomist, kakor ga želijo Prepeluh ali pa naši klerikalci!

Pred glasovanjem.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Belgrad, 27. junija, 1921.

Situacija se čisti in zdi se, da je že razčiščena. Vlada je odbila zahteve zemljoradnikov in s tem pokazala levi opoziciji svojo voljo, da sforsira reakcionarno ustavo in da nadaljuje reakcionarno politiko v zemlji. Najhujše ovire sporazumu z zemljoradniki je stvarjal minister Pribičević, ki v svojem sovraštvu do Hrvatov vidi povsod hrvaške strahove. Ne more se trditi, da bi bil Pribičević v danem momentu napravil uslugo državi, če prav dela morda iz čistih motivov to, kar dela. A pogrešni so ti motivi in se bodo naščevali nad njim in današnjimi vladnimi strankami.

Z muslimani iz Bosne se je vlada končno vendarle sporazumela. Našla je izhod, ki ga je muslimanski klub sprejel z večino glasov. Vidi se, da ti turški korupcionisti sami med seboj niso jedini. Ministra trgovine dr. Spaha skupina je v klubu podlegla in ni mogla uveljaviti svojega avtonomističnega in separatističnega stališča. Zato je dr. Spaho podal ostavko kot minister, ki je že sprejela. Klub tej krizi v muslimanskem klubu pa bo klub — z dr. Spahom vred — glasoval za ustavo.

Ker se je vlada sporazumela — seveda za cenu agrarne reforme — tudi z muslimani iz Južne Srbije ima zasigurano večino za ustavo. Ta večina bo sicer majhna, znašala bo komaj par glasov, a bo večina in ustava bo sklenjena po milosti — Muslimanov.

Danes jutraj so se vladne stranke na hitro roko sporazumele v ustavnem odboru glede VIII. oddelka ustave, ki ga je potem zbornica tudi sprejela. Ta oddelek je ustavni odbor pri tem ponovnem pretresu še poslabšal. Povečal je sicer število prebivalcev oblasti od 700.000 na 800.000, a žrtvil med oblasti in srece okruge kot neko novo inštanco, kar bo upravo poslabšalo, in črtal iz predmetov, ki so pridržani samoupravi lokalno varnostno policijo, kar pomeni veliko škodo avtonomiji. Tako poslabšani VIII. oddelek je skupščina potem sprejela proti glasovom socijalistov, zemljoradnikov in nekaterih posameznih poslancev. Le proti čl. 90 je glasovalo tudi precej radikalcev (Protičeva grupa), ki je videti pecej močna.

Ustavni odbor bo še danes opoldan rešil zadnji oddelek načrta: Prehodne določbe, o katerih bo razprava v plenumu skupščine danes pozoro v noč. Vlada hoče, da bo ta zadnji oddelek še čarves sprejet in ga bo jutri končno glasovanje o ustavi. To glasovanje, pri katerem mora vlada dobiti 211 glasov za ustavo, se bo v smislu poslovnika vršila po imenih. Vladi, kakor povedano, je zasigurana, če ne pride kaj vmes, večina. Proti upravi bodo v končnem glasovanju glasovali socijalisti, republikanci, zemljoradniki (razun morda enega), dr. Ivanič (Protičev intimus) in morda oba narodna socijalca. Tako bo proti kakim 215—218

Takrat se je pričela divja borba, kakršne še ni bilo; on brez moči, da se je komaj vlekli naprej, in bolni volk, ki je šepal — dve bitiji, ki sta s poslednjimi močmi še premikali črepinje svojega umirajočega življenja skozi brezupnost in si stregli po življenju.

Če bi bil volk vsaj zdrav in krepak, potem bi ga ne skrbelo tako zelo. Toda misel izginiti v tem ogabnem napol mrtvem želodcu, se mu je preveč upirala.

Njegov duh je začel tudi živahnejše delovati; halucinacije so postajale vedno pogostejše in trenutki jasne zavesti vedno redkejši.

Enkrat ga je prebudilo iz omotice. Zvižganje tik ušesa. Ko se je zganil, se je volk iz smešnega strahu umaknil. Razveselil ga ta pojav ni, a tudi ne prestrašil; za podobna čustva je postal že preslab.

Nastopili so zopet trenutki jasne misli, zleknil se je in premišljeval. Do ladje ni bilo več ko štiri milje. Videti jo je mogel že čisto razločno, če je nagnal meglo, ki se je zbirala pred njegovimi očmi. Mogel je videti belo platno, ki je rezalo blešče-

če morje. A nikdar ne bi mogel preleteti teh štirih milj. To je dobro vedel in vendar je ostal miren. Vedel je, da ne preleze več tudi samo pol milje, pa živeti je le hotel; ni mogel razumeti, da bi umrl sedaj, ko je že toliko pretrpel. Usoda je zahtevala preveč od njega; čeprav umirajoč, je odklanjal smrt. Morebiti je bila to norost, toda naganjal je smrt, četudi je že zasadila vanj svoje kremplje.

Zaprle je oči, izkušal je na vsak način obdržati zavest. Napel je ude, da bi se vzdržal ter premagal slabost, ki se je vzdigala okrog njega kakor morje ob plitvi in ogrožala že najglobokejše korenine življenja. To so mogli biti pač morskí valovi, ki so vstajali in vstajali in po malem utapljali njegovo zavest. Zalilo ga je večkrat čez glavo in plaval je takrat v spominu s poslednjimi močmi, ki so ugašale; nato je zopet po nerazumljivem naključju zagrabil za novo nitko volje v svoji duši in plaval z novimi močmi.

Ležal je na hrbtu, ni se ganil. Razločiti je mogel, da se mu prav počasi približuje — dihanje bolnega

volka, prav počasi — posamezni presledki so se mu zdeli večnost. In vendar se ni ganil. Zver je bila že pri njegovem ušesu; začutil je vroč, suh jezik na licu, vrgel je roke predse ali vsaj voljo je začutil, da jih vrže; njegovih prsti so se skrivili kakor krepilji, a zagrabil so praznino.

Gibanje in razsodnost zahteva moč, a on te ni imel. Volkova potrpežljivost je bila grozna; ona od človeka ni bila manj. Poldneva je ležal tako nepremično in se boril nezavestno ter čakal na stvar, ki ga je hotela požreti in na katero je čakal sam, da jo pojé. Večkrat je završalo morje pozabe že nad njegovo glavo in sanjal je dolge sanje, toda med vsemi — zburjen ali v sanjah — je čakal vedno na vročo sapo in ogabno lizanje z jezikom.

Ni zaslišal dihanja; iz sladkih sanj ga je prebudil občutek jezika na roki. Čakal je še. Zobje so rahlo stisnili; pritisk se je večal; volk je izgubljal poslednje moči in poizkusil zasadiči svoje zobe v meso, na katero je čakal že dolgo, vela roka se je oklenila gobca.

Počasi, ko se je volk branil brez moči, se je iztegnila druga roka. Pet minut pozneje je ležala cela teža na volku. Roke niso imele moči, da bi zadavile volka, a sedaj so usta tiščala na grlo zver in ta usta so bila polna dlake. Po polurnem naporu je začutil, da teče nekaj mlačnega v grlo. Ni bilo prijetno. Bilo je kakor bi nalivali svinca s silo v njegov želodec; ta sila je bila njegova volja. Pozneje se je zavalil na hrbet ter je zaspal.

Na krovu kitolovca »Bedford« se je nahajala družba znanstvenikov. Opazili so s krova na obali prečudno bitje; lezlo je proti bregu. Niso mogli določiti, kaj bi to bilo, in ker so bili znanstveniki, so se usedli v čoln, ki je bil pritrjen k ladji, ter odveslali k obali. In zagledali so živo bitje, katero so komaj mogli še imenovati človeka; oči ni bilo videti in vedlo se je kakor bre uma. Zvijalo se je po tleh kakor velikanski črv. Večina njegovih naporov je bilo brezuspešnih; mučilo se je in rinilo počasi naprej mogoče s hitrostjo deset korakov na uro.

LISTEK.

J. London: Ljubezen do življenja. Priredil J. B. (Konec.)

Tega dne je skrčil pot med seboj in ladjo za tri milje. Naslednjega dne za dve, kajti sedaj se je plazil po tleh, kakor se je moral Bill. Ko je zahajalo solnce petega dne, je presodil, da je ladja oddaljena še sedem milj. Ali bo mogel preplezati vsaj eno miljo na dan? ... Res, vreme je bilo še lepo, in tako je še vstrajal, lazil je in se zopet onesveščal, za njegovimi petami pa je vedno pokašljeval in vohal bolni volk.

Kolena so bila že krvava kakor so bile noge, in čeprav jih je bil ovil s srajco, je puščal za seboj po mahu in skalovju rdečo sled. Enkrat se je ozrl nazaj in videl volka, kako hlastno liže njegove krvave sledi. Dobro je razumel, kaj ga čaka, če se mu ne posreči premagati volka.

Priporočila
se tvrdka
Večletna
garancija.

Josip Petelinc,

Ljubljana,

Sv. Petra
nasip št. 7,
Popravila
se sprejemajo.

edina tovarniška zaloga

šivalnih strojev v vseh opremanj, materialja in izvršba pred-
vojnja, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si-
Večletna garancija steme, igle, olje na drobno in debelo. Večletna garancija!
Ugodni plačilni pogoji.

Izjava.

Preklecujem in obžalujem, da sem krivično žalil gg. Ivana Pečolar in Franca Hribernik v Legenu ter se obema zahvaljujem, da sta odstopila od nadaljnjega sodnega postopanja. Jožef Skaza, posestnik v Legenu.

Skladiščnik,

prva moč in zanesljiv,

vešč elektrotehnične ter deloma železne stroke, popolnoma samo-
stojen s smotrenim delovanjem, se išče proti takojšnjemu vstopu.
Ponudbe pod „Prva moč“ na upravištvo „NAPREJA“.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure
in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo
polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.
Posojila daje svojim zadrugnikom proti vknjižbi, na osebni
kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice
se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Nakupovalna zadruga

za konzumne in produktivne zadruga in zavode

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Aleksandrova ulica št. 5

priporočila svojim članom

nakup najrazličnejšega blaga!

Občno konsumno društvo v Zagorju ob Savi

(vpisana zadruga z omejenim poroštvom)

sprejema

hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 1033 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež . . . . . K 41.647'42

Društveni sklad . . . . . K 30.939'43

Blagovni promet za leto 1919 je znašal K 2.329.207'94.

Član postane lahko vsak, kdor plača vstopnino K 2'50 in delež K 40'—.

Pisarna v Zagorju št. 99.

Jirsek:

Filozofska historija

K 30.

Sjajni historički i ljubavni roman.
Upravo izašlo. Naručiti si udmah kod
Češkojugoslovsanske naklade

J. Nerejk, Zagreb.

Izurjen žagar

k cirkularki za akordno delo se
išče. Oglasiti se je pri
Lud. Heršič, Ahacljeva cesta 10.

Prodaja se kompletna
mlinska naprava

s 6 kamni in stopami. Kje, pove
upravištvo „Napreja“.

POZOR!

Kupujem stare obleke,
čevlje in pohištvo.

Plačam po najvišjih cenah.

Mart. Drame,

Sv. Jakoba nabrežje 29.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta 15.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija
in elegantna izvršitev
iz tovarne v Lincu.
Ustanovljena 1. 1867.
Vozenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn.

Dürkopp, Styria, Waffenrad.

Začasno znižane cene!

Spedijska tvrdka

LUDOVIK ŠEVAR vd.

na RAKEKU

oskrbljuje točno, nahirteje vse
v spedijsko stroko spadajoče
posle, tudi

ocarinjene.

Ure budičke, ni-
halke, verižice,
zlatino, srebrni o, očale
in poročne prstane
kupite najbolje pri

A. Lečnik,

urar in zlatar,

Celje, Glavni trg št. 4.

Popravila dobra in točna.

Zlomljeno zlato in srebro pla-
čujem po najvišji cen.

Bakreni

kotli

za žganje v zalogi. Izdelujem
vse vrste po naročilu. Lastni
proizvod, prvovrstni material.
Sprejemam popravila vseh vrst.
Jamčim za vsako delo.

S. STRILIČ, kotlar, ZAGREB,

Petrinska 55.

Zadruga Gospodarska banka d. d. Ljubljana,
Dunajska cesta 38-I.

Štiri milijone kron

zadene v najsrečnejšem slučaju igralec v
drugem kolu drž. razredne loterije.

Nad 1,200.000 kron

so zadele srečke v prvem kolu državne razredne
loterije kupljene pri

Zadrugi Gospodarski banki Ljubljana.

Žrebanje se vrši v prvem razredu

15. in 16. julija 1921.

Cene srečkam v prvem razredu: cela srečka 48 din.,
polovica 24 din., četrtinka 12 din., osminka 6 din.

Srečke prodaja

Zadruga Gospodarska banka d. d. Ljubljana,

Dunajska cesta 38-I. (hiša Zadrugne zveze).

Naročajte „NAPREJ“

COSULICH-LINE

(prej AUSTRO-AMERIKANA)

Trst-Amerika prevažata potnike v New-York redno
3krat, v Južno-Ameriko po 1krat

mesечно. — Pojasnila in prodaja vozniških listkov.

SIMON KMETEC, glavni zastopnik za Slovenijo
v Ljubljani, Keledvorska ulica 26.

Odplov pošinskega parnika ARGENTINA . . . . . 9. julija,
„brzoparnika PRESIDENT WILSON . . . . . 25. „

Tovarna Barva vsakovrstno - -
blago.

JOS. REICH

Kemično čisti obleke.

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Svetlolika ovratnike, zape-
stnice in srajce.

Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Podružnice:

Maribor

Gosposka ul. 38

Novomesto

Glavni trg

Kočevje

št. 39.

F. BRUMAT
LJUBLJANA

Manufaktura in tkanine.

Mestni trg 25.

Največja zaloga
klavirjev in pianin v Ljubljani.

Tvrdka J. DOLENC,
Ljubljana, Mišerjeva ulica št. 5

se priporočila za na-
kup najboljših instru-
mentov izvrstnih to-
varn po najsolidnejših
in nizkih cenah.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod
najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
LJUBLJANA, Maribor, Metković, Opatija,
Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb,
Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu-
in inozemstvu.